

Pagna ewlenija>Drittijietek>Imputati (proċeduri kriminali)

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [lv](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

il-Latvjan

Swipe to change

Imputati (proċeduri kriminali)

Latvja

Dawn l-iskedi informattivi jispjegaw x'jiġri meta persuna tkun issuspettata jew akkuzata b'delitt li fir-rigward tiegħu jrid isir proċess quddiem qorti kriminali. Għal informazzjoni dwar reati minuri bħar-reati tat-traffiku fit-triq, li ġeneralment fir-rigward tagħhom tinghata penali fissa bħal multa, ara l-Iskeda Informattiva 5. Jekk inti vittma ta' delitt tista' ssib informazzjoni kompleta dwar id-drittijiet tiegħek hawnhekk.

Il-proċess kriminali fil-qosor

Dan li ġej huwa sommarju tal-istadji normali fil-proċess kriminali:

L-investigazzjoni

Il-prosekuzzjoni

Is-smiġh tal-kawża mill-Qorti tal-Prim'Istanza

Reviżjoni tal-kawża mill-Qorti tal-Appell

Reviżjoni tal-kawża mill-Qorti Suprema

Reviżjoni tad-deċiżjonijiet attwali tal-qorti

Fl-iskedi informattivi tista' ssib dettalji dwar dawn l-istadji kollha u dwar id-drittijiet tiegħek.

Din l-informazzjoni m'għandhiex tiegħu post il-parir legali u hija maħsuba biss biex isservi ta' gwida.

Ir-rwol tal-Kummissjoni Ewropea

Jekk jogħġbok innota li l-Kummissjoni Ewropea m'għandhiex rwol fil-proċeduri kriminali fil-Istati Membri u ma tistax tgħinek jekk ikollok xi lment. Dawn l-iskedi informattivi jipprovdu informazzjoni dwar kif għandek tagħmel ilment u għand min trid tagħmlu.

Aghfas fuq il-links ta' hawn taht biex issib l-informazzjoni li teħtieġ**1 – Kif tikseb parir legali****2 – Id-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni ta' delitt**

L-investigazzjoni

Il-prosekuzzjoni

Ċerti stadji proċedurali

3 – Id-drittijiet tiegħi waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali**4 – Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess quddiem il-qorti kriminali****5 – Reati tat-traffiku fit-triq****Links relatati****Il-liġi tal-proċedura kriminali****Il-Liġi Kriminali****L-awtoritajiet tal-Pulizija tal-Istat****L-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali****L-Assocjazzjoni tal-Avukati tal-Latvja****Il-Qrati tal-Latvja**

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avvizi legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [lv](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Huwa importanti ħafna li tikseb parir legali indipendenti meta tkun involut b'xi mod fi proċess kriminali. L-iskedi informattivi jgħidulek meta u f'liema ċirkostanzi għandek id-dritt li tkun rappreżentat minn avukat. Jgħidulek ukoll x'jistax jagħmel għalik avukat. Din l-iskeda informattiva ġenerali tgħidulek kif issib avukat u kif jithallsu l-ispejjeż tal-avukat jekk inti ma tkunx tiflaħ tħallas.

Kif issib avukat

Jekk teħtieġ avukat ikkuntattja lill-[Kunsill Latvjan tal-Avukati](#). Huma għandhom [lista ta' avukati](#) li jipprattikaw il-liġi fil-Latvja.

Kemm jekk inti miżmum f'kustodja kif ukoll jekk le, tista' tinforma lill-awtorità inkarigata mill-proċeduri (l-investigatur/il-prosekutor/il-qorti) li tixtieq tikseb parir legali. Inti tirċievi informazzjoni dwar l-avukati tal-għajnuna legali jew avukat tal-għajnuna legali jiġi infurmat li inti teħtieġ parir legali, u dan jinghatalek.

L-aħjar għażla għalik jew għall-qraba tiegħek hija li jintlaħaq ftehim ma' avukat li jitratta l-każ tiegħek għal kemm żmien ikun hemm bżonn.

Kif tħallas lill-avukat

L-avukati jeħtieġ li jithallsu u l-klijent u l-avukat jiftiehemu bil-miktub dwar il-ħlas. Jekk ma jsir l-ebda ftehim ma' avukat, l-Istat jipprovvdilek il-parir legali meħtieġ, li jithallas mill-baġit tal-Istat.

Links relatati[Il-liġi dwar il-proċeduri kriminali](#)[Il-liġi dwar l-Assocjazzjoni tal-Avukati](#)

[Il-liġi dwar l-għajnuna legali pprovduta mill-Istat](#)

[Ir-Regolament dwar l-għajnuna legali pprovduta mill-Istat](#)

[L-Assoċjazzjoni tal-Avukati tal-Latvja](#)

[L-awtorità għall-għajnuna legali](#)

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avvizi legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [lv](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

2 - Id-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni ta' delitt u qabel ma l-każ jitressaq quddiem il-qorti

X'inhuma l-istadji ta' investigazzjoni kriminali?

L-iskop tal-proċeduri qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali huwa li jinstab:

jekk twettaqx delitt;

min se jiġi mixli b'reat kriminali;

jekk hux possibbli li l-każ jitwarrab, jingħalaq jew jitressaq quddiem il-qorti.

Il-proċeduri ta' qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali jinqasmu f'żewġ stadji – l-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni.

L-investigazzjoni ssir minn awtoritajiet differenti tal-pulizija inkluzi l-[Pulizija tal-Istat](#), il-[Pulizija tas-Sigurtà tal-Istat](#), il-[Pulizija tal-Finanzi](#), il-[Pulizija Militari](#), il-[Bord tal-Awtoritajiet tal-Fabs](#), il-[Bureau għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Għieda Kontrihja](#), il-[Gwardjani tal-Fruntieri tal-Istat](#), l-awtoritajiet tad-dwana, il-kaptani tal-vapuri fl-ibħra internazzjonali, il-kmandanti tal-unitajiet militari tal-Forzi Armati Nazzjonali li jkunu ntbagħtu f'territorji barranin. L-investigazzjoni ssir mill-awtorità li jkollha l-gurizidizzjoni fejn ikun twettaq id-delitt. L-[Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali](#) jista' jinvestiga wkoll.

L-[awtoritajiet li jharrku](#) jmessu l-prosekuzzjoni.

Id-drittijiet tiegħi waqt l-investigazzjoni

Aghfas fuq il-links ta' hawn taht għal iktar informazzjoni dwar id-drittijiet tiegħek waqt l-istadji varji, fil-proċess kriminali, tal-investigazzjoni ta' qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali.

[L-investigazzjoni \(1\)](#)

[Il-prosekuzzjoni \(2\)](#)

[Uhud mill-passi proċedurali \(3\)](#)

[L-investigazzjoni \(1\)](#)

L-iskop tal-investigazzjoni

L-iskop tal-investigazzjoni huwa li jiġi skopert jekk twettaqx delitt jew le; min se jiġi mixli b'reat kriminali; jekk il-każ jistax jitwarrab.

Ikun hemm investigatur (ġeneralment ikun uffiċjal tal-pulizija) jaħdem miegħek. Waqt l-istadju tal-investigazzjoni tista' tinzamm għal 48 siegħa u tista' tinzamm taht arrest preventiv għal raġunijiet ta' sigurtà.

Iż-żmien totali li jkun disponibbli għall-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni jiddependi mill-gravità tar-reat li tiegħu inti tkun issuspettat (minn 6 sa 22 xahar bil-possibilità li jiġi estiz għal 6 xhur oħra). Jekk dawn il-limiti ta' żmien ma jiġux rispettati, iridu jiġu rirati kull mizuri u limitazzjonijiet ta' sigurtà fuq id-drittijiet tiegħek għall-proprjeta'.

X'se jingħadli dwar dak li jkun qed jiġri?

L-uffiċjal tal-pulizija li jwettaq l-investigazzjoni jgħidlek dwar dak li jkun qed jiġri.

Jiġi pprovdut interpretu jekk ma nkunx nitkellem bil-lingwa?

Iva, jiġi pprovdut interpretu għalik; huwa l-uffiċjal tal-pulizija/il-prosekutur li jjeħu f'isieb isiebek interpretu. L-interpretu jittraduċi dak kollu li jkun meħtieġ – dokumenti, dak li jintqal mill-investigatur u l-avukat, kif ukoll il-provi tiegħek.

F'liema stadju nkun nista' nkellem avukat?

Jekk ma titkellimx bil-lingwa tal-post, m'intix obligat li jkollok avukat imma huwa rakkomandat li jkollok wiehed peress li jista' jkun li ma tkunx familjari mas-sitwazzjoni u l-lijġijiet lokali. Tista' tagħzel avukat jew tista' titlob lill-uffiċjal li jkun qed imexxi l-investigazzjoni biex jipprovdilek avukat tal-għajnuna legali.

Qed qed tinzamm taht arrest, fi żmien 48 siegħa ssir talba biex ikollok avukat jirrapreżentak. Huwa rakkomandat li avukat barrani li jipparteċipa fil-proċeduri jkun akkumpanjat minn avukat lokali.

L-interpretu jkun disponibbli mill-iktar fis possibbli peress li l-preżenza tiegħu/tagħha tkun meħtieġa biex tingħatalek spjegazzjoni ta' x'inhi s-sitwazzjoni u biex tiġi interrogat.

Nintalab nagħti informazzjoni? Għandi nagħti informazzjoni?

Għandek id-dritt li tagħti informazzjoni imma dan mhux obligu. Għandek id-dritt li tibqa' sieket u dan ma jstax jintuza kontrik u jiġi interpretat bħala nuqqas ta' koperazzjoni fl-investigazzjoni.

X'jiġri jekk ngħid xi haġa ta' dannu għall-każ tiegħi?

Ix-xhieda tiegħek tiġi kkunsidrata mal-provi l-oħra fil-każ. M'għandekx għalfajn tinkrimina lilek innifsek. Għandek id-dritt li tiddikjara dak li tħoss li huwa meħtieġ. Għandek id-dritt li tagħzel li ma tixhidx.

Nista' nikkuntattja membru tal-familja tiegħi jew haġib?

Jekk tkun qed tinzamm taht arrest għandek id-dritt li titlob lill-investigatur biex jinforma lill-eqreb membri tal-familja tiegħek, lil qraba oħrajn, lill-post tax-xogħol jew l-istabbiliment edukattiv tiegħek etc.

Nista' nara tabib jekk inkun neħtieġ wiehed?

Iva – l-investigazzjoni titwettaq b'rispett għad-drittijiet tal-bniedem.

Jekk jien minn pajjiż ieħor nista' nikkuntattja lill-Ambaxxata tiegħi?

Għandek id-dritt li titlob li l-ambaxxata/l-konsulat tiegħek ikunu infurmati.

Jien minn pajjiż ieħor. Jeħtieġ li nkun preżenti waqt l-investigazzjoni?

Inti trid tkun preżenti waqt l-investigazzjoni. L-uffiċjal li jkun qed imexxi l-investigazzjoni jiddeċiedi jekk ikunx possibbli li tipparteċipa fil-proċess permezz ta' konnessjoni bil-vidjo jew ta' faċilitajiet ta' konferenza bit-telefont.

Nista' nintbagħat lura f'pajjiżi?

Dan mhux mitlub mil-liġi imma tista' tiġi imposta l-piena tat-tkeċċija mir-Repubblika tal-Latvja. Din il-miżura tista' tiġi applikata biss [fuq il-baži ta' sentenza tal-qorti](#).

Ninżamm taħt arrest preventiv jew niġi rilaxxat?

Il-maġistrat fil-qorti istruttorja jieħu deċiżjoni dwar iż-żamma tiegħek fi żmien 48 siegħa mill-arrest. Tista' tinżamm taħt arrest jekk il-piena maḥsuba għad-delitt li tkun wettaq tkun sentenza ta' kustodja jew jekk ma jkun hemm l-eċċeżjoni ta' sigurtà oħra li permezz tagħha jista' jiġi żgurat li:-
m'intix se taħrab mill-investigazzjoni/ mill-proċeduri fil-qorti/ mill-eżekuzzjoni tas-sentenza;
m'intix se tostakola l-investigazzjoni;
m'intix se twettaq delitt ieħor.

Il-maġistrat fil-qorti istruttorja jismgħek qabel ma jiddeċiedi dwar iż-żamma tiegħek taħt arrest. Għandek id-dritt li tressaq dokumenti li jindikaw li iż-żamma tiegħek ma tkunx raġonevoli. Il-preżenza ta' avukat u interpretu hija dejjem assigurata.

Nista' noħroġ mill-pajjiż waqt l-investigazzjoni?

Tista' toħroġ mill-pajjiż bil-permess tal-uffiċjal li jkun qed imexxi l-investigazzjoni (generalment bil-miktub).

Nintalab nagħti l-marki tas-swaba', kampjuni tad-DNA tiegħi (pereżempju xagħar, bżieq) jew fluwidi oħra tal-ġisem?

Aghfas fuq il-link għal informazzjoni dwar [id-drittijiet tiegħek](#).

Tista' ssir perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħi?

Aghfas fuq il-link għal informazzjoni dwar [id-drittijiet tiegħek](#).

Tista' ssir perkwiżizzjoni tad-dar, tan-negożju, tal-karozza etc tiegħi?

Aghfas fuq il-link għal informazzjoni dwar [id-drittijiet tiegħek](#).

Nista' nappella?

Għandek id-dritt li tressaq appell quddiem il-Prim'Imħallef minn deċiżjoni tal-maġistrat fil-qorti istruttorja. Għandek id-dritt li tressaq appell minn azzjonijiet meħuda mill-uffiċjal li jkun qed imexxi l-investigazzjoni/mill-prosekutur, quddiem il-prosekutur inkarigat mis-superviżjoni/quddiem il-prosekutur anzjan. Għandek tressaq l-ilmenti tiegħek dwar id-deċiżjonijiet tal-uffiċjal li jkun qed imexxi l-investigazzjoni jew tal-maġistrat fil-qorti istruttorja fi żmien 10 jjiem, imma tista' tilmenta dwar l-azzjonijiet tagħhom tul il-proċess investigattiv kollu.

Tista' tressaq l-ilment b'lingwa li taf. L-ilment irid jiġi trattat fi żmien 10 jjiem minn meta jiġi riċevut. Jekk l-ilment ma jkunx miktub bil-lingwa uffiċjali, l-iskadenza tidda tiddekorri mid-data li fiha ssir disponibbli t-traduzzjoni; inti tiġi infurmat dwar dan.

Nista' nammetti l-ħtiġa tiegħi għall-kapi kollha ta' akkuża jew għal uħud minnhom qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Għandek id-dritt li tammetti l-ħtiġa waqt l-investigazzjoni/il-prosekuzzjoni għall-kapi kollha ta' akkuża, għal uħud minnhom jew għal wieħed minnhom. Jekk twieġeb li inti ħati dan jitqies bħala ċirkostanza li tnaqqas il-piena li għalhekk tista' twassal għal piena inqas ħarxa jew tkun il-baži biex jintemmu l-proċeduri kriminali. Jekk tikkoopera mal-investigazzjoni/mal-prosekuzzjoni, dan jista' jiffaċilita l-applikazzjoni ta' miżuri ta' sigurtà inqas stretti/il-helsien mill-arrest.

Il-kapi ta' akkuża jistgħu jinbidlu qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Il-kapi ta' akkuża kontrik jistgħu jinbidlu jekk il-prosekutur ikun kiseb iktar provi. Il-kapi ta' akkuża inizjali kontra tiegħek iridu jinbidlu jekk ikun intwera li huma ħżiena - f'dal-każ il-prosekutur iwaqqaf il-prosekuzzjoni fir-rigward ta' dik il-parti. Inti tiġi pprezentat bil-kapi ta' akkuża l-ġodda.

Nista' niġi akkużat b'reat li nkun diġà ġejt akkużat bih fi Stat Membru ieħor?

Jistgħu jingiebu akkużi kontra tiegħek imma ma tistax titressaq u tinstab ħati jekk tkun diġà ġejt ipproċessat jew illiberat għall-istess reat fi Stat ieħor.

Tingħatali informazzjoni dwar ix-xhieda kontra tiegħi?

Inti tirċievi informazzjoni dwar ix-xhieda li jkunu xehdu kontrik. Il-prosekutur jagħtik il-fajl tal-każ wara li titlesta l-investigazzjoni tal-każ u qabel jintbagħat lill-qorti, u inti tkun tista' tiffamiljarizza ruħek mad-dikjarazzjonijiet tax-xhieda.

Tingħatali informazzjoni dwar xi provi oħra kontra tiegħi?

Inti tirċievi l-fajl tal-każ li jkun fih il-provi kollha li l-prosekutur ikun se jgħib kontrik fil-qorti. Il-prosekutur jagħtik kopji tal-fajl tal-każ.

Diġà ġejt ikkundannat għal dan id-delitt fi Stat Membru ieħor. X'jiġri?

Fil-Latvja ma tistax tiġi mixli u mressaq il-qorti għall-istess reat. Ir-regola tan-*ne bis in idem* tapplika għall-Istati Membri tal-UE.

Tintalab informazzjoni dwar il-kondotta tiegħi?

Iva, tintalab informazzjoni dwar il-kondotta tiegħek.

Il-prosekuzzjoni (2)

L-iskop tal-istadju tal-prosekuzzjoni

L-iskop tal-prosekuzzjoni huwa li jiġi stabbilit reat kriminali; tiġi identifikata l-persuna li għandha tiġi akkuża b'dak ir-reat; jiġi deċiż jekk il-każ jistax jitwarrab jew jingħalaq u jintbagħat lill-qorti. Il- **prosekutur** jaħdem miegħek.

Iż-żmien totali li jkun disponibbli għall-investigazzjoni u l-prosekuzzjoni jiddependi mill-gravità tar-reat li tiegħu inti tkun issuspettat (minn 6 sa 22 xahar bil-possibilità li jiġi estiż għal 6 xhur oħra). Jekk dawn il-limiti ta' żmien ma jiġux rispettati, iridu jiġu rtirati kull miżuri u limitazzjonijiet ta' sigurtà fuq id-drittijiet għall-proprjetà.

X'se jingħadli dwar dak li jkun qed jiġri?

Il-prosekutur li jwettaq il-miżuri investigattivi (probabbilment l-istess miżuri bħal dawk waqt l-investigazzjoni) jgħidlek b'dak li jkun qed jiġri.

Jiġi pprovdut interpretu jekk ma nkunx nitkellm bil-lingwa?

Iva, jiġi pprovdut interpretu għalik; huwa l-prosekutur li jieħu ħsieb isiblek interpretu. L-interpretu jittrađuċi dak kollu li jkun meħtieġ – dokumenti, dak li jintqal mill-prosekutur u l-avukat, kif ukoll ix-xhieda tiegħek.

F'liema stadju nkun nista' nkellem avukat?

Jekk ma titkellimx bil-lingwa tal-post huwa rrakkomandat li jkollok avukat peress li jista' jkun li ma tkunx familjari mas-sitwazzjoni u l-liġijiet lokali. Huwa rakkomandat li avukat barrani li jippartecipa fil-proċeduri jkun akkumpanjat minn avukat lokali. Tista' tagħzel avukat jew tista' titlob lill-prosekutur biex jipprovdilek avukat tal-għajjnuna legali.

L-interpretu jkun disponibbli mill-iktar fis possibbli peress li l-preżenza tiegħu/tagħha tkun meħtieġa biex tingħatalek spjegazzjoni ta' x'inhi s-sitwazzjoni, biex tiġi interrogat, etc.

Nintalab nagħti informazzjoni? Għandi nagħti informazzjoni?

Għandek id-dritt li tagħti informazzjoni imma dan mhux obbligu. Għandek id-dritt li tibqa' sieket u dan ma jistax jintuża kontrik u jiġi interpretat bħala nuqqas ta' koperazzjoni.

X'jiġri jekk ngħid xi haġa li tista' tintuża kontrija fil-każ?

Ix-xhieda tiegħek tiġi kkunsidrata mal-provi l-oħra fil-każ. M'għandekx għalfajn tinkrimina lilek innifsek. Għandek id-dritt li tiddikjara dak li tħoss li huwa meħtieġ. Għandek id-dritt li tagħzel li ma tixhidx.

Nista' nikkuntattja membru tal-familja tiegħi jew haġib?

Jekk qed tinzamm taħt arrest għandek id-dritt li titlob lill-prosekutur biex jinforma lill-eqreb membri tal-familja tiegħek, lil qraba oħrajn, lill-post tax-xogħol jew l-istabbiliment edukattiv tiegħek etc.

Nista' nara tabib jekk inkun neħtieġ wieheġ?

Iva – il-prosekuzzjoni titwettaq b'rispett għad-drittijiet tal-bniedem.

Jekk jien minn pajjiż ieħor nista' nikkuntattja lill-Ambaxxata tiegħi?

Għandek id-dritt li titlob li l-ambaxxata/l-konsulat tiegħek ikunu infurmati.

Jien minn pajjiż ieħor. Jeħtieġ li nkun preżenti waqt l-investigazzjoni?

Inti trid tkun preżenti fl-istadju tal-prosekuzzjoni. Il-prosekutur jiddeciedi jekk ikunx possibbli li tipparteċipa fil-proċess permezz ta' konnessjoni bil-vidjo jew ta' faċilitajiet ta' konferenza bit-telefown.

Nista' nintbagħat lura f'pajjiżi?

Dan mhux miżgħir imma hemm imposta piena addizzjonali - it-tkeċċija mir-Repubblika tal-Latvja. Din il-miżura tista' tiġi applikata biss [fuq il-baži ta' sentenza tal-qorti](#).

Ninzamm taħt arrest preventiv jew niġi rilaxxat?

Il-maġistrat fil-qorti istruttoria jieħu deċiżjoni dwar iż-żamma tiegħek taħt arrest. Tista' tinzamm taħt arrest jekk huwa possibbli li tingħata sentenza ta' kustodja għad-delitt li tkun wettaq jew jekk ma jkun hemm l-ebda miżura ta' sigurtà oħra li permezz tagħha jista' jiġi żgurat li mhux se taħrab mill-investigazzjoni/il-proċeduri fil-qorti/l-eżekuzzjoni tas-sentenza; m'intix se tostakola l-investigazzjoni; m'intix se twettaq delitt ieħor.

Il-maġistrat fil-qorti istruttoria jismigħek qabel ma jiddeciedi dwar iż-żamma tiegħek taħt arrest. Għandek id-dritt li tressaq dokumenti li jindikaw li iż-żamma tiegħek ma tkunx raġonevoli. Il-preżenza ta' avukat u interpretu hija dejjem assigurata.

Nista' noħroġ mill-pajjiż waqt l-investigazzjoni?

Tista' toħroġ mill-pajjiż bil-permess tal-prosekutur (generalment bil-miktub).

Nintalab nagħti l-marki tas-swaba', kampjuni tad-DNA tiegħi (pereżempju xagħar, bżieq) jew fluwidi oħra tal-ġisem?

Aghfas fuq il-link għal informazzjoni dwar [id-drittijiet tiegħek](#).

Tista' ssir perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħi?

Aghfas fuq il-link għal informazzjoni dwar [id-drittijiet tiegħek](#).

Tista' ssir perkwiżizzjoni tad-dar, tan-negozju, tal-karozza etc tiegħi?

Aghfas fuq il-link għal informazzjoni dwar [id-drittijiet tiegħek](#).

Nista' nappella?

Għandek id-dritt li tressaq appell quddiem il-President tal-Qorti minn deċiżjoni tal-maġistrat fil-qorti istruttoria. Għandek id-dritt li tappella kontra l-azzjonijiet tal-prosekutur u tal-prosekutur anzjan.

Għandek tressaq l-ilmenti tiegħek dwar id-deċiżjonijiet tal-prosekutur/il-maġistrat fil-qorti istruttoria fi żmien 10 ijiem. L-ilmenti fir-rigward ta' azzjonijiet tal-prosekutur jistgħu jittressqu tul il-proċess investigattiv kollu.

Tista' tressaq l-ilment b'lingwa li taf. L-ilment irid jiġi trattat fi żmien 10 ijiem minn meta jiġi riċevut. Jekk l-ilment ma jkunx miktub bil-lingwa uffiċjali, l-iskadenza tibda tiddekorri mid-data li fiha ssir disponibbli t-traduzzjoni; inti tiġi infurmat dwar dan.

Nista' nammetti l-ħtija tiegħi fil-kapi ta' akkuża kollha jew fuħud minnhom qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Għandek id-dritt li tammetti l-ħtija waqt l-investigazzjoni/il-prosekuzzjoni għall-kapi kollha ta' akkuża, għal uħud minnhom jew għal wieheġ minnhom.

Jekk twieġeb li inti ħati dan jiqies ċirkostanza li tnaqqas il-piena li tista' twassal għal piena inqas ħarxa. Jekk twieġeb li int ħati u tikkooopera mal-

investigazzjoni/mal-prosekuzzjoni, dan jista' jgħin biex jiġu stabbiliti miżuri ta' sigurtà inqas stretti/il-helsien mill-arrest.

Jekk twieġeb li inti ħati, il-proċeduri kriminali jistgħu jintemmu. Ir-riżultati possibbli huma:-

libertà kkundizzjonata fir-rigward tar-responsabbiltà kriminali;

ordni tal-prosekutur għall-piena applikabbli;

ftehim mal-prosekutur dwar id-dikjarazzjoni ta' ħtija tiegħek u l-piena applikabbli li wara jingħata valur legali mill-qorti, etc.

Il-kapi ta' akkuża jistgħu jinbidlu qabel il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Il-kapi ta' akkuża kontrik jistgħu jinbidlu jekk il-prosekutur ikun kiseb iktar provi. Il-kapi ta' akkuża kontra tiegħek jistgħu jinbidlu jekk il-prosekutur jirrikonoxxi li jkun intwera li m'humiex korretti - f'dal-każ il-prosekutur iwaqqaf il-prosekuzzjoni fir-rigward ta' dik il-parti. Inti tiġi ppreżentat bil-kapi ta' akkuża l-ġodda. Inti tiġi ppreżentat bil-kapi ta' akkuża l-ġodda.

Nista' niġi akkużat b'reat li nkun diġà ġejt akkużat bih fi Stat Membru ieħor?

Jistgħu jinġiebu akkużi kontra tiegħek imma ma tistax titressaq u tinstab ħati jekk diġà tkun ġejt ipproċessat jew illiberat għall-istess reat fi Stat ieħor.

Tingħatali informazzjoni dwar ix-xhieda kontra tiegħi?

Inti tirċievi informazzjoni dwar ix-xhieda li jkun xehdu kontrik. Il-prosekutur jagħtik il-fajl tal-każ bid-dikjarazzjonijiet tax-xhieda wara li ttitlesta l-investigazzjoni u qabel ma l-każ jintbagħat quddiem il-qorti.

Tingħatali informazzjoni dwar xi provi oħra kontra tiegħi?

Inti tirċievi l-fajl tal-każ li jkun fih il-provi kollha li l-prosekutur ikun se jġib kontrik fil-qorti. Il-prosekutur jagħtik kopji tal-fajl tal-każ.

Diġà ġejt ikkundannat għal dan id-delitt fi Stat Membru ieħor. X'jiġri?

Fil-Latvja ma tistax tiġi mixli u mressaq il-qorti għall-istess reat. Ir-regola *tan-ne bis in idem* tapplika għall-Istati Membri tal-UE.

Tintalab informazzjoni dwar il-kondotta tiegħi?

Iva, tintalab informazzjoni dwar il-kondotta tiegħek.

Uħud mill-azzjonijiet proċedurali (3)

Nintalab nagħti l-marki tas-swaba', kampjuni tad-DNA tiegħi (pereżempju xagħar, bżieq) jew fluwidi oħra tal-ġisem?

Tista' tintalab tagħti l-marki tas-swaba' u kampjuni tad-DNA tiegħek. Tista' tintalab tagħti kampjuni ta' fluwidi oħra tal-ġisem u dawn jistgħu jittieħdu jekk ikunu meħtieġa għall-investigazzjoni ta' reat partikolari.

Għandek id-dritt li tiffamiljarizza ruħek mad-deċiżjoni li jsirleż eżami minn espert qabel ma din titbagħat biex tiġi eżegwita, sakemm l-eżami jkun jikkonċernak.

Għandek id-dritt li tistaqsi xi mistoqsijiet dwar l-eżami mill-espert qabel ma jsir l-eżami.

Għandek l-obbligu li tkun disponibbli għall-eżami tal-espert. Għandek l-obbligu li tagħti kampjuni għal eżami komparattiv jew li tippermetti li jittieħdu l-kampjuni.

Jekk tagħti kampjuni għall-eżami komparattiv volontarjament, dan jiġi nnutat. Għandek id-dritt li tiġi infurmat dwar l-informazzjoni li tiġi rreġistrata u tista' titlob biex jiġi ddied dak kollu li tqis meħtieġ qabel ma tiffirma l-verbal. Jekk ma tħallix li jitteħduleż kampjuni għall-eżami komparattiv, dawn jittieħdu bil-forza fuq il-baži ta' deċiżjoni tal-maġistrat fil-qorti istruttoria.

Tista' ssir perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħi?

Tista' ssir perkwiżizzjoni viżiva ta' ġismek jekk fuqu jkun hemm traċċi ta' attività kriminali, kwalunkwe marki jew karatteristiċi speċifiċi, etc. L-eżami viżiv ta' ġismek jista' jsir biss minn persuna tal-istess sess tiegħek / minn speċjalista fil-kamp mediku. Jiŋġerja verbal bil-miktub tal-eżami viżiv u għandek id-dritt li tkun taf b'dan u li tikkummenta dwaru.

Tista' ssir perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħek jekk fi fwejġek, fl-oġġetti personali tiegħek, fuq ġismek jew fl-ispazji miftuħa tiegħu jekk ikun hemm moħbija xi oġġetti jew dokumenti sinifikanti għall-investigazzjoni. Il-perkwiżizzjoni tista' ssir biss minn persuna tal-istess sess tiegħek fil-preżenza ta' professjonist fil-qasam mediku. Mhux meħtieġ li tittieħed deċiżjoni biex issirlekk perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħek jekk tkun taħt arrest. Mhux meħtieġ li tittieħed deċiżjoni biex issirlekk perkwiżizzjoni fuq il-persuna tiegħek jekk titwettaq waqt perkwiżizzjoni ta' kamra jew żona u inti tkun preżenti f'dak il-mument.

Tista' ssir perkwiżizzjoni tad-dar, tan-negożju, tal-karozza etc tiegħi?

Tista' ssir perkwiżizzjoni tad-dar, tan-negożju, tal-karozza etc. tiegħek. Il-maġistrat fil-qorti istrutturja jew il-qorti istrutturja jjeħdu d-deċiżjoni dwar il-perkwiżizzjoni, imma f'każijiet urġenti d-deċiżjoni tal-investigatur li tkun approvata mill-prosekutur hija biżżejjed.

Inti jew membru adult tal-familja tiegħek għandkom id-dritt li tkunu preżenti waqt il-perkwiżizzjoni jekk din issir fir-residenza uffiċjali/fil-post tax-xogħol tiegħek; hlief jekk tkun taħt arrest. Jekk inti jew membru adult tal-familja tiegħek ma tistgħux tkunu preżenti waqt il-perkwiżizzjoni, irid jiġi mistieden jattendi rappreżentat tal-muniċipju lokali, maniġer/ gvernatur tal-post/ bini.

Għandek id-dritt li tiġi infurmat dwar id-deċiżjoni fir-rigward tal-perkwiżizzjoni qabel ma din isseħħ, u l-investigatur għandu d-dmir li jgħaddilek id-deċiżjoni. L-oġġetti kollha misjuba u maqbuda waqt il-perkwiżizzjoni jridu jiġu murija lilek, irregistrati u ppakkjati u ssiġillati jekk dan ikun xieraq.

Għandek id-dritt li titlob li l-post fejn tkun saret il-perkwiżizzjoni jerġa' jiġi rranġat fil-istat li kien fih qabel, jekk dan ikun possibbli fil-prattika. Għandek id-dritt li tiġi infurmat dwar ir-registri tal-perkwiżizzjoni, xi kummenti espressi u t-talba li dawn jiddaħħlu fir-registru. Għandek id-dritt li jkollok avukat u interpretu waqt il-perkwiżizzjoni.

Links relatati

[Il-liġi dwar il-proċeduri kriminali](#)

[Il-liġi kriminali](#)

[L-awtoritajiet tal-Pulizija tal-Istat](#)

[L-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali](#)

[Il-liġi dwar ir-registru tal-penali](#)

[Il-liġi dwar il-proċeduri ta' zamma taħt arrest](#)

[Il-liġi dwar il-proċeduri ta' kustodja](#)

[Il-liġi dwar l-Assoċjazzjoni tal-Avukati](#)

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

3 - Id-drittijiet tiegħi waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali

Fejn isir il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Il-kawża tinstema' mill- qorti distrettwali/tal-belt jew, fil-każ ta' delitt serju, mill- qorti reġjonali. Generalment il-lokalità tittependi mill-post fejn ikun twettaq id-delitt. Tingħata avviż bil-miktub.

Il-każ jinstema' f'qorti miftuħa għall-pubbliku, b'xi eċċezzjonijiet (reati sesswali; il-ftieġa li jiġi protett sigriet statali, etc.).

Fil-Qorti tal-Prim'Instanza l-każ jiġi eżaminat minn imħallef wieħed imma l-Prim'Imħallef jista' jitlob li l-każ jiġi eżaminat minn kullegġ ta' tliet imħallfin professjonisti. L-imħallef/ il-kullegġ ta' mħallfin jiddeciedu fuq il-każ.

Il-kapi ta' akkuza jistgħu jinbidlu waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

L-avukat ġenerali jista' jibdel il-kapi ta' akkuza waqt il-proċess b'oħrajn iktar/inqas serji.

Jekk l-avukat ġenerali jibdel il-kapi ta' akkuza għal oħrajn inqas serji, imma l-provi fattwali jibqgħu l-istess, il-kapi ta' akkuza l-ġodda jiddaħħlu fil-verbal tas-seduti tal-qorti.

Jekk il-kapi ta' akkuza jinbidlu għal oħrajn inqas serji fil-waqt li l-provi fattwali jinbidlu, jew għal oħrajn iktar serji imma l-provi fattwali ma jinbidlux, il-kapi ta' akkuza l-ġodda għandhom jiddaħħlu fil-verbal tas-seduti tal-qorti. Tista' titlob li jinħarġu bil-miktub.

Jekk l-avukat ġenerali jibdel il-kapi ta' akkuza b'oħrajn iktar serji minħabba li jkunu ġew skoperti provi fattwali ġodda fir-rigward tad-delitt, il-qorti tista' tiddikjara li se tirtira u l-prosekutur għandu jippreżenta kapi ta' akkuza ġodda quddiem il-qorti fi żmien xahar.

L-informazzjoni dwar il-kapi ta' akkuza ġodda tintbagħat lilek, lill-avukat tiegħek, lill-vittma u lir-rappreżentant tal-vittma u tiġi indikata d-data tal-proċess.

X'jiġri jekk inwieġeb li jien ħati għal xi kapi ta' akkuza jew għall-kapi kollha ta' akkuza?

Jekk l-imputat inwieġeb li hu ħati dan jista' jfisser li tingħatalu piena inqas ħarxa. Dan japplika wkoll fil-każ li l-ammissjoni tal-ftija tiddaħħal bħala parti mill-kapi ta' akkuza.

Jekk twieġeb li inti ħati tal-kapi kollha ta' akkuza l-każ jista' jiġi pproċessat mingħajr ma jiġu vverifikati l-provi u billi jiġu indirizzati biss il-provi li jirrigwardaw personalment, u l-kumpens taħt forma ta' danni. F'dan il-każ il-possibilitajiet ta' appell kontra d-deċiżjoni tal-qorti jkunu limitati.

Irrid inkun preżenti waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Trid tkun preżenti fis-seduti tal-qorti f'kull mument sakemm tingħata s-sentenza. Tista' titlob li l-każ jinstema' fl-assenza tiegħek iżda f'dan il-każ jeħtieġ li jkun preżenti r-rappreżentant tiegħek.

Jekk tkun tinsab f'pajjiż ieħor/il-lok fejn tinsab ma jkunx magħruf/il-preżenza tiegħek fil-qorti mhix possibbli, il-każ jista' jinstema' *in absentia*. (jiġifieri mingħajrek)

M'għandekx id-dritt li tipparteċipa fil-proċess permezz ta' konnessjoni bil-vidjo minn Stat Membru ieħor.

Ikollu interpretu waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Il-qorti tippovdilek interpretu.

Ikollu avukat waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Inti trid tiddeciedi jekk għandekx bżonn avukat. **Huwa obligatorju li jkollok avukat fiċ-ċirkostanzi li ġejjin:**

jekk inti minuri/għandek xi restrizzjonijiet legali/għandek xi diffikultajiet biex titgħallem;

jekk tittieħed deċiżjoni fir-rigward ta' miżuri ta' koerċizzjoni ta' natura medika;

jekk m'intix kapaċi teżerċita d-drittijiet proċedurali tiegħek minħabba inkapaċità fiżika/mentali;
jekk inti illetterat/irċevejt livell baxx ta' edukazzjoni li ma jippermettilekx li teżerċita d-drittijiet proċedurali tiegħek;
jekk inbdew negozjati mal-prosekuzzjoni biex jintlaħaq ftehim;
jekk il-kawża qed tinsema' fl-assenza tiegħek.

F'kazijiet bħal dawn jinħatarlek avukat u inti tista' taċċettah jew tirrifjutah hliet meta jiġu applikati miżuri ġegħiela ta' natura medika. Għandek id-dritt li titlob avukat differenti.

Nista' nitkellew waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Għandek id-dritt li tixhed u tesprimi l-opinjoni tiegħek fil-qorti. M'intix obligat li tixhed - dan ma jistax jitqies bħala nuqqas ta' koperazzjoni mal-qorti. Għandek id-dritt li tixhed permezz ta' affidavit bil-miktub; Imbagħad il-qorti taqra x-xhieda tiegħek. M'intix obligat li tinkrimina lilek innifsek; il-prosekutur għandu l-obbligu li jipprova l-ħtija tiegħek.

M'intix obligat li tgħid il-verità; Ma tistax tinbeda kawża oħra kontrik minħabba li deliberatament tixhed il-falż/ tirrifjuta li tixhed. L-imġiba tiegħek tista' titqies meta tingħata s-sentenza imma ma tistax tiqies bħala ċirkostanza aggravanti.

X'inhuma d-drittijiet tiegħi fir-rigward tal-provi kontrija?

Tista' tipprezenta provi godda waqt il-proċeduri fil-qorti biex issaħħaħ l-alibi tiegħek, teżonera ruħek mir-responsabilità kriminali/tnaqqas il-ħtija u tirribatti l-provi tal-prosekuzzjoni.

Għandek id-dritt li tistaqsi xi mistoqsijiet lix-xhieda u lill-vittma, għandek id-dritt li ssejjaħ xhieda inkluzi dawk li ma jkunux ġew eżaminati qabel; li tipprezenta dokument, provi fiżiċi/ elettronici; li titlob lill-qorti biex titlob il-prezentata ta' oġġetti/dokumenti.

Għandek id-dritt li tipprezenta provi tul il-proċess kollu tal-proċeduri fil-qorti - sal-mument meta l-qorti tiddikjara li ntemmet l-investigazzjoni tal-qorti.

Għandek id-dritt li tuża s-servizzi ta' investigatur privat. Il-qorti tevalwa l-provi kollha kompleksivament meta tiddeciedi dwar il-każ.

Il-qorti tiddeciedi dwar jekk issejjaħ lix-xhieda tiegħek wara li tikseb l-opinjoni tal-partijiet l-oħra fil-proċeduri. Jekk it-talba tiegħek tinčaħad, tista' tibqa' terġa' tressaqha ripetutament.

Inti u l-avukat tiegħek għandkom id-dritt li tistaqsu mistoqsijiet lix-xhieda kollha fil-każ. Il-provi tagħhom jiġu analizzati fid-difiza li tipprezentaw inti/l-avukat tiegħek.

Titqies l-informazzjoni dwar il-kondotta tiegħi?

L-informazzjoni dwar il-kundanni mhux skontati titqies. Il-kundanni li jkunu tneħħew mill-kondotta minħabba l-preskrizzjoni jistgħu jitqiesu bħala indikazzjoni tal-personalità tiegħek. Dawn il-kundanni jitqiesu meta tkun qed tittiehed id-deċiżjoni dwar il-piena, inkluzi il-ħabs.

L-informazzjoni dwar il-kondotta tiegħek tintalab waqt l-istadji tal-[investigazzjoni](#) u tal-[prosekuzzjoni](#); din l-informazzjoni tista' tiġi pprezentata waqt il-proċeduri fil-qorti. Il-qorti tqis il-kondotta tiegħek meta tagħti s-sentenza.

Il-liġi tippermetti li jkun hemm kuntatt bejn l-awtoritajiet kompetenti fi Stat Membru ieħor u li tintalab informazzjoni dwar il-kundanni preċedenti tiegħek f'dak l-Istat.

X'jiġri fl-aħħar tal-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Il-qorti tiddeciedi jekk issibekx ħati jew jekk tilliberakx, jew tagħti deċiżjoni li permezz tagħha jintemmu l-proċeduri kriminali jekk iċ-ċirkostanzi jkunu jissuġġerixxu li l-proċess m'għandux ikompli. Dan jiġri jekk ma jkunx hemm biżżejjed provi li jiġġustifikaw il-kapi ta' akkuża, jew jekk il-prosekutur pubbliku jwaqqa' l-akkużi.

Is-sentenzi possibbli:

sentenza ta' ħabs (minn 3 xhur sa 15-il sena, u għal reati serji, sa massimu ta' 20 sena/għomor il-ħabs);

servizz lill-komunità (minn 40 sa 280 siegħa);

multa (minn 3 sa 200 darba l-paga minima ta' kull xahar);

qbid ta' proprjetà (il-proprjetà tinqabad mingħajr kumpens u tinzamm mill-Istat);

estraddizzjoni mil-Latvja (piena supplimentari: projbizzjoni mid-dħul mill-ġdid għal bejn 3 snin u 10 snin);

limitazzjoni tad-drittijiet (piena supplimentari; projbizzjoni milli tipparrattika xi tipi ta' attivitajiet kummerċjali jew kwalunkwe attivitajiet kummerċjali; ċerti attivitajiet

professjonali/tipi oħrajn ta' attivitajiet; milli taċċetta ċerti karigi; milli tikseb xi permessi/liċenzji bil-liġi; minn sena sa 5 snin);

probation (minn sena sa 3 snin).

X'inhu r-rwol tal-vittma waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali?

Jiġi rikonnoxxut li persuna hija vittma permezz ta' deċiżjoni tal-investigatur/prosekutur fuq talba tal-persuna stess bil-miktub. Il-qorti tista' tirrikonoxxi li persuna hija vittma sa meta jibda l-proċess tal-investigazzjoni tal-qorti.

Il-vittma tista' tipprezenta rikors għad- danni; tista' tipprezenta provi; tinfluwenza l-iżvilupp tal-każ (konċiljazzjoni mal-imputat, tagħti l-kunsens għal ftehim tal-prosekutur fir-rigward tas-sentenza, etc.).

Il-vittma tipprezenta l-opinjoni tagħha dwar is-sentenza u d-danni mitluba waqt il-proċess quddiem il-qorti kriminali. Il-vittma tista' tappella kontra sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza u sentenza tal-Qorti tal-Appell.

Links relatati

[Lil-liġi dwar il-proċeduri kriminali](#)

[Il-liġi Kriminali](#)

[Il-liġi dwar ir-regjistru tal-pieni](#)

[Il-liġi dwar il-proċeduri ta' zamma taft arrest](#)

[Il-liġi dwar l-attivitajiet tal-investigaturi](#)

[Il-qراطي Latviani](#)

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa originali ta' din il-paġna għiet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

4 – Id-drittijiet tiegħi wara l-proċess quddiem il-qorti kriminali

Nista' nappella?

Għandek id-dritt li tappella kontra [sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza](#) billi tipprezenta rikors tal-appell fi żmien 10 ijiem mid-data ta' meta tingħata s-

sentenza. Il-qorti tista' testendi din l-iskadenza sa 20 jum.

Ir-rikors tal-appell għandu jkun indirizzat lil qorti flivell wiehed oghla (il-Kulleġġ tal-Kawżi Kriminali fil-[L-²](#) [qorti reġjonali](#)/il-Kamra tal-Kawżi Kriminali tal-[L-²](#) [Qorti Suprema](#)) imma għandu jiġi pprezentat fil-qorti li tkun tat is-sentenza.

Mhux possibbli li tappella separatament kontra deċiżjonijiet bil-miktub/orali mittieġda waqt il-proċess. Tista' tappella kontrihom biss flimkien ma' appell mis-sentenza tal-qorti.

Jista' jsir rikors tal-appell jekk inti tqis li s-sentenza tal-qorti kienet hażina - pereżempju, li s-sentenza kienet harxa wisq/saret interpretazzjoni legali mhux xierqa tal-imġiba tiegħek (l-applikazzjoni ta' artikolu mhux xieraq/ta' parti minn artikolu tal-Liġi Kriminali) etc.

X'jiġri jekk nappella?

Jekk tappella l-eżekuzzjoni tas-sentenza tiġi sospiżta. Jekk tkun il-ħabs waqt l-appell il-perjodu ta' 10 ijiem/20 jum għall-appell jibda jiddekorri mill-jum li fih tiġi nnotifikat bis-sentenza b'lingwa li tifhem.

Jekk ikollok problemi ta' saħħa/ċirkostanzi relatati mal-familja li minħabba fihom tkun teħtieġ li tinheles mill-arrest, tista' titlob li ssir reviżjoni tar-raġunijiet li għalihom tkun il-ħabs. Il-qorti mhux obbligata li tapprova talba b'nal din.

Il-qorti tinfirmak bid-data li fiha jkun se jibda jinstema' l-appell. M'hemm skadenza għall-bidu tal-appell imma l-qorti josservaw il-prassi li l-kawżi għandhom jiġu riveduti fi żmien raġonevoli.

Għandek id-dritt li tipprezenta provi ġodda fir-rikors tal-appell, billi tispjega għalfejn huwa meħtieġ li jiġu eżaminati u tiddikjara għalfejn ma pprezentajt dawn il-provi quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza. Għandek id-dritt li titlob lill-Qorti tal-Appell biex teżamina l-provi jekk temmen li huma importanti biex issaħħaħ ir-rikors tal-appell.

X'jiġri fl-appell?

Il-partijiet li ġejjin jiġu mistiedna jipparteċipaw fis-smiġ tal-appell: il-prosekutur, il-persuni kollha li kkontestaw is-sentenza, l-avukati difensuri/rappreżentanti. L-appell tiegħek jiġi trattat minn grupp ta' tliet imħallfin professjonisti.

Waqt is-smiġ issir reviżjoni ta' talba tiegħek biss meta l-qorti jkollha dubji dwar il-konkluzjonijiet tal-Qorti tal-Prim'Istanza.

Fl-appell il-qorti tista' tieħu waħda minn dawn id-deċiżjonijiet li ġejjin:

tikkonferma s-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza; tirrevoka s-sentenza u tagħti sentenza ġdida;

tirrevokaha parzjalment u tagħti waħda ġdida fir-rigward ta' dik il-parti;

tirrevokaha u tagħlaq il-każ;

tirrevokaha kompletament/parzjalment u tirrinviija l-kawża quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza għal smiġ ġdid.

X'jiġri jekk l-appell jimexxi/ ifalli?

Jekk it-talba tiegħek tintlaqa' u ħadd (il-prosekutur/il-vittma) ma jkkontesta s-sentenza tal-qorti fil-proċedura ta' kassazzjoni, is-sentenza/id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell issir eżekuttiva.

Jekk it-talba tiegħek tincaħad, għandek id-dritt li tikkontesta s-sentenza/id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell fil-proċedura ta' kassazzjoni fid-[L-²](#) [Dipartiment tal-kawżi kriminali tas-Senat tal-Qorti Suprema](#). Talba fil-kassazzjoni trid issir fi żmien 10 ijiem mill-jum li fih rkun saret disponibbli s-sentenza tal-Qorti tal-Appell.

Il-qorti tista' testendi l-iskadenza għal 20 jum.

Jekk tiġi lliberat jew jekk il-kawża tingħalaq għal xi raġuni legali, għandek id-dritt għal kumpens.

Jekk it-talba tiegħek tintlaqa', jinżamm rekord tal-kundanna tiegħek fiċ-[L-²](#) [Ċentru ta' Informazzjoni tal-Ministeru tal-Intern tal-Latvja](#).

Jeżistu rekwiżiti stretti haġna għall-preżentata ta' talba fil-kassazzjoni – jeħtieġ li tipprovi provi li l-Liġi Kriminali/il-Liġi dwar il-Proċedura Kriminali ma jkunux ġew amministrati tajjeb.

F'ċerti każijiet ikollok id-dritt li titlob li l-proċess kriminali jinftaħ mill-ġdid jekk jiġu skoperti ċirkostanzi ġodda wara li s-sentenza/id-deċiżjoni jkunu saru eżekuttivi. M'hemm skadenza għal dawn it-tip ta' reviżjonijiet. .

F'ċerti każijiet, (jekk kien hemm amministrazzjoni hażina sinifikanti tal-Liġi Kriminali/tal-Liġi dwar il-Proċedura Kriminali) l-avukat tiegħek ikun jista' jipprezenta rikors għal reviżjoni tas-sentenza/tad-deċiżjoni eżekuttiva anki jekk ma tkunx ipprezentajt talba fil-kassazzjoni. M'hemm skadenza għall-preżentata tar-rikors. Sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza ssir eżekuttiva u finali meta ma tiġix ikkontestata permezz ta' proċedura ta' appell/kassazzjoni). Is-sentenza/id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell isiru eżekuttivi u finali meta ma jiġux ikkontestati permezz tal-proċedura tal-kassazzjoni. Id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Kassazzjoni ssir eżekuttiva u finali fil-jum meta ssir ir-reviżjoni tal-kawża.

Jien minn Stat Membru ieħor. Nista' nintbagħat lura fl-Istat Membru tiegħi wara l-proċess?

Jekk ingħatatlek sentenza ta' ħabs inti tista' tintbagħat lura lejn pajjiżek wara l-proċess quddiem il-qorti kriminali jekk l-awtorità kompetenti ta' pajjiżek titlob l-estradizzjoni tiegħek u l-[L-²](#) [Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali tal-Latvja](#) jaqbel mat-talba, jew viċe versa – ikun talab lil pajjiżek biex jieħdok lura biex tiskonta s-sentenza hemm. It-trasferiment tiegħek mhux awtomatiku.

Il-kundizzjonijiet ta' trasferiment huma kif ġej:

trid tkun ċittadin tal-pajjiż fejn se tiġi skontata s-sentenza;

is-sentenza tal-qorti trid tkun eżekuttiva;

irid ikun baqa' mill-inqas 6 xhur mis-sentenza tiegħek;

ir-reat irid ikun reat ukoll f'pajjiżek;

tkun esprimejt ix-xewqa li tiskonta s-sentenza f'pajjiżek/tkun taqbel mat-trasferiment.

L-amministrazzjoni tal-ħabs tinfirmak dwar id-dritt tiegħek li titlob trasferiment fi żmien 10 ijiem minn meta tiġi nnotifikat bl-ordni għall-eżekuzzjoni tas-sentenza. Tkun trid terġa' tipprezenta t-talba tiegħek bil-miktub lill-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali tal-Latvja.

Jekk ma tridx tiskonta s-sentenza f'pajjiżek/ma taqbilx ma' talba b'nal din mill-awtoritajiet ta' pajjiżek, għandek tipprezenta r-rifjut tiegħek bil-miktub lill-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali tal-Latvja. It-talba għal trasferiment trid tiġi riveduta fi żmien 10 ijiem.

Informazzjoni dwar il-kapi ta' akkuża/il-kundanni

L-informazzjoni dwar il-kundanni tiegħek tinżamm mingħajr il-kunsens tiegħek f'bażi tad-dejta attiva tar-Registru taċ-[L-²](#) [Ċentru ta' Informazzjoni tal-Ministeru tal-Intern tal-Latvja](#) sakemm il-kundanna tiskadi/tiġi annullata. Jekk tkun ingħatajt piena amministrattiva, l-informazzjoni dwarha tinżamm għal sena wara li tkun giet innotifikata u wara titpoġġa fl-arkivji tar-Registru. Dan ma jstax jiġi kkontestat.

Links relatati

[L-liġi dwar il-proċedura kriminali](#)

[L-liġi kriminali](#)

[L-qrati tal-Latvja](#)

[L-liġi dwar ir-registru tal-pieni](#)

[L-liġi dwar il-kumpens għal danni kkawżati minn min ikun inkarigat mill-proċeduri](#)

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew

kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

5 – Reati tat-traffiku fit-triq

Kif jiġu trattati r-reati tat-traffiku fit-triq?

Jekk tkun qbiżt il-limitu tal-veloċità (50 km/h fil-bliet u 90 km/h barra mill-bliet) b'iktar minn 20 km/h l-uffiċjal tal-[pulizija](#) jista' jtik twissija/multa ta' 5 LVL.

Jekk taqbeż il-limitu tal-veloċità b'bejn 21 u 30 km/h l-uffiċjal tal-pulizija jista' jtik twissija/multa ta' 20 LVL.

L-ammont tal-multa jiżdied iktar ma taqbeż il-limitu tal-veloċità u jista' jiżdied sa 300 LVL u jkun jinkludi t-teħid tal-liċenzja tas-sewqan għal minn 3 sa 6 xhur.

Jekk tkun ipparkjajt fejn mhux suppost, l-uffiċjal tal-pulizija jista' jtik multa ta' 20 LVL.

Jekk ma jkollokx fuqek liċenzja tas-sewqan, dokumenti tar-reġistrazzjoni tal-karozza jew ċertifikat tal-VRT etc. meta tkun qed issuq, l-uffiċjal tal-pulizija jista' jtik twissija/multa ta' 2 LVL.

Jekk issuq bil-fanali mitfijin matul il-ġurnata, l-uffiċjal tal-pulizija jista' jtik twissija/multa ta' 5 LVL. Fil-każ tal-istess ksur imma fid-dlam/f'kundizzjonijiet ta' viżibilità hażina, l-uffiċjal tal-pulizija jista' jtik multa ta' 30 LVL.

Jekk waqt is-sewqan int jew passigġier tiegħek ma tkunux lebsin iċ-ċinturin tas-sikurezza, l-uffiċjal tal-pulizija jista' jtik twissija/multa ta' 20 LVL.

L-uffiċjal tal-pulizija jhejji rapport dwar il-ksur u jista' jiddeċiedi dwar il-penali dak il-ħin stess. Tista' tappella mill-penali quddiem awtorità oġhla fi żmien xahar min-notifika tad-deċiżjoni. Id-deċiżjoni li tittiehed tista' terġa' tiġi appellata quddiem il-[qorti distrettwali amministrattiva](#). It-talba trid tiġi pprezentata fi żmien xahar.

Il-pulizija muniċipali tittratta l-ksur tal-obbligi tal-persuni li jkunu mixjin fit-triq. Tista' tingħata multa ta' 5 sa 20 LVL. Tista' tikkontesta d-deċiżjoni fil-qorti distrettwali amministrattiva fi żmien xahar.

Jekk tkun soqt taħt l-influenza tal-alkoħol b'livell ta' koncentrazzjoni ta' alkoħol ta' bejn 0.2 u 0.5% u kellek il-liċenzja tas-sewqan għal inqas minn sentejn l-uffiċjal tal-pulizija/l-imħallef distrettwali jew tal-belt jimponulek multa ta' minn 100 sa 200 LVL, li tinkludi wkoll it-teħid tal-liċenzja tas-sewqan tiegħek għal 3 xhur. Tista' tikkontesta din id-deċiżjoni fi żmien xahar quddiem awtorità oġhla u wara – quddiem il-qorti distrettwali amministrattiva (fil-każ ta' multa mogħtija minn uffiċjal tal-pulizija) / [qorti reġjonali](#) (fil-każ ta' multa mogħtija minn imħallef).

Dawn ir-reati jidhru fuq il-kondotta tiegħi?

Il-pieni amministrattivi jidhru fuq il-kondotta tiegħek. L-informazzjoni dwar dawk il-pieni tiddaħħal mingħajr il-kunsens tiegħek f'bażi tad-dejta attiva tar-Regjistru taċ-[Ċentru ta' Informazzjoni tal-Ministeru tal-Intern tal-Latvja](#) għal sena mid-data meta jkunu ġew skontati, imma wara din l-informazzjoni titpoġġa fil-baży tad-dejta tal-arkivju tar-Regjistru.

Links relatati

[Il-Kodiċi tat-Traffiku fit-Triq](#)

[Il-Kodiċi tar-Reati Amministrattivi](#)

[Il-liġi dwar il-proċeduri amministrattivi](#)

[Il-liġi tal-Pulizija](#)

[Il-liġi dwar ir-regjistru tal-kondotti](#)

[Il-Pulizija tal-Istat](#)

[Id-Direttorat għas-Sikurezza tat-Traffiku fit-Toroq](#)

L-aħħar aġġornament: 12/07/2021

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhrix fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.